TAPAHTUMATEOLLISUUS ry.

7.6.2021

Viite: Eduskunnan Talousvaliokunnalle asiassa HE 97/2021 vp

Tapahtumateollisuus ry:n kirjallinen asiantuntijalausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain (508/2020) muuttamisesta (neljäs kierros)

Tapahtumateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto eduskunnan talousvaliokunnalle.

Tapahtumateollisuuden yritysten tilanne ja kustannustuen vaikuttavuus

Tapahtumateollisuuden toimialan viimeisin täyssulku kesti yli viisi kuukautta. Osassa Suomea tapahtumia on viimein päästy toukokuun alkupuolelta alkaen avaamaan ensimmäisen kerran sitten joulukuun. Tapahtumateollisuuden liiketoiminta on ollut voimakkaiden rajoitusten ja täyssulkujen kohteena yli vuoden yhtämittaisesti.

Alan yritysten liikevaihdot ovat tippuneet keskimäärin 74 %, lomautettuna on ollut yli 10 000 vakituista työntekijää ja viime vuonna on jäänyt syntymättä lähes 140 000 tilapäistä työpaikkaa. Koko toimialan kokonaismenetysten arvioidaan vuoden 2020 osalta nousevan jopa 1,8 miljardiin euroon ja alkuvuoden 2021 osalta vähintään 700 miljoonaan euroon. Rajoitusten epäselvyydestä johtuen useita vuoden 2021 suuria tapahtumia on kesältä ja syksyltä jouduttu siirtämään tuleville vuosille. Viranomaisen määräämien rajoitusten vaikutukset ulottuvat tapahtumateollisuuden toimialalla vähintään vuoteen 2024 asti.

Tapahtumateollisuus on työvoimavaltainen, valtakunnallinen toimiala. Alan yrityksistä 80 % on pieniä suomalaisia yrityksiä. Alan toiminta perustuu laajojen yritysverkostojen yhteistyöhön sekä pitkälle erikoistuneeseen asiantuntija- ja välitystoimintaan. Tapahtumien voidaan ennakoida vapautuvan rajoituksista tulevan kesän aikana. Alan palautumisen tahti on kuitenkin kiinni siitä, kuinka laajoja vaurioita yritysten muodostamiin verkostomaisiin ekosysteemeihin on syntynyt koronakriisin aikana. Tapahtumateollisuuden liiketoiminnan elpyminen tulee vauhdittamaan myös muiden toimialojen sekä kuntatalouksien ja yleisen työllisyyden elpymistä.

Yritysten yleinen kustannustuki on väline, jonka vaikuttavuus perustuu perinteisen, kiinteitä kustannuksia sisältävän ja käynnissä olevan liiketoiminnan tukemiseen. Tapahtumateollisuuden yritystoimintaa on pyritty ottamaan kustannustuen kehitysversiossa huomioon, mutta asia, jota ei ole pystytty muuttamaan on, että kustannustuki on lähtökohdaltaan ja perusmekanismiltaan tapahtumateollisuuden toimialalle huonosti toimiva tukimuoto.

7.6.2021

Jotta kustannustuesta muodostuisi aidosti vaikuttava väline myös tapahtumateollisuuden tilanteeseen, on tuen kehittämisessä huomioitava vielä nykyistä paremmin tapahtumaliiketoiminnan erityispiirteet sekä koronan aiheuttaman, alan täysseisahduksen aiheuttaman tilanteen vaikutukset. Koronan vuoksi asetetut rajoitustoimenpiteet eivät ole kohdelleet toimialoja tai yrityksiä tasapuolisesti. Koronan vaurioiden korjaamisen tulisi siksi painottua aidosti sinne, missä vauriot ovat suurimmat.

Tapahtumateollisuus ry:n tärkeimmät huomiot ja muutosesitykset lakiesityksen täsmentämiseksi:

1§ soveltamisala

Lakiesityksen 1 § pykälän säännöskohtaisissa perusteluissa mainitaan seuraavaa:

Pykälän ensimmäiseen momenttiin täydennettäisiin viittaus Euroopan komission hyväksymään tukiohjelmaan, joka mahdollistaisi sulkemiskorvauksen myöntämisen suurille ja keskisuurille yrityksille sekä kustannustuen myöntämisen yrityksille, joiden alkuperäisen tukiohjelman mukainen 1,8 miljoonan euron tukikiintiö on täynnä. Puiteohjelman mukaisesti 1 800 000 euron ylärajaa laskettaessa otetaan huomioon kaikki yksittäisen yrityksen ja sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yritysten saamat tuet, jotka on myönnetty edellä mainitun Euroopan komission päätöksen nojalla. Yrityksen kuulumista konserniin arvioidaan kirjanpitolain (1336/2017) mukaisesti.

Esitetyssä 1 § pykälässä ei tuoda selkeästi esille säännöskohtaisen perustelun sisältöä, jossa mainitaan, että soveltamisalaan täydennettäisiin viittaus Euroopan komission hyväksymään tukiohjelmaan, joka mahdollistaisi kustannustuen myöntämisen yrityksille, joiden alkuperäisen tukiohjelman mukainen 1,8 miljoonan euron tukikiintiö on täynnä.

Tapahtumateollisuus ry huomauttaa, että säännöskohtaisten perustelujen ja itse lain 1 § pykälässä soveltamisala on epätarkkuutta ja se voi aiheuttaa tuen hakijoille epäselvyyksiä. Tapahtumateollisuus ry esittää, että lain 1 § pykälää muutetaan niin, että se tuo selkeästi esille säännöskohtaisissa perusteluissa mainitun mahdollisuuden myöntää tukea yrityksille, vaikka alkuperäisen tukiohjelman mukainen tukikiintiö olisi täynnä.

5 c § Suurten ja keskisuurten yritysten toimitilojen sulkemisesta johtuva korvaus

Tapahtumateollisuuden yritysten elinkeinotoimintaa on rajoitettu tartuntatautilain 58 § pykälän perusteella asetetuilla yleisötilaisuuksien rajoituksilla ja kielloilla. Tapahtumateollisuuden yritysten liiketoiminta on suurelta osin toimitiloista ja paikasta riippumatonta, sillä sitä toteutetaan vaihteleviin paikkoihin järjestettävissä yleisötilaisuuksissa. Tapahtumateollisuuden elinkeinotoimintaa on myös rajoitettu viranomaismääräyksillä kaikista voimakkaimmin, joulukuusta 2020 toukokuun 2021 alkuun voimassa olleet yleisötilaisuusrajoitukset tarkoittivat

käytännössä lähes koko toimialan täyssulkua. Nyt esitetyssä pykälässä määrättävä toimitilojen sulkemisesta johtuva korvaus on kohdistettu vain pykälän 58 g perusteella tehtyjen fyysisten toimitilojen sulkujen korvaamiseen.

Tapahtumateollisuus tuo voimakkaasti esille huomionsa kustannustuen 5 c § pykälän eriarvoistavuuden osalta. Tapahtumateollisuus esittää, että myös tartuntatautilain 58 § pykälän mukaisista yleisötilaisuuksien kielloista ja voimakkaista rajoituksista (yleisömäärä rajoitettu max 50 hlöön) aiheutunut elinkeinonharjoittamisen estäminen otetaan esitetyn 5 c § pykälän mukaisten korvausten piiriin. Kun korvaus on kohdistettu nimenomaan elinkeinonharjoittajille, kohdistuu se oikeudenmukaisesti siihen yleisötilaisuuksien järjestämistoimintaan, joka on ammattimaista yritystoimintaa.

Tapahtumateollisuuden toimialan huomiointi kustannustukikorvauksissa

5 c ja d § pykälien perusteluissa tuodaan voimakkaasti esille ravintola-alan menetykset, jotka ovat myös koronakriisistä johtuen erittäin suuret. Samalla pykälissä huomiotta jää kokonaan toinen tartuntatautilailla suljettu toimiala, tapahtumateollisuus ja sen parissa toimivien yritysten valtavat menetykset.

Lain perusteluissa on esitetty mm. seuraavat maininnat:

“ Sulkemisajan jälkeen on ravintoloiden toimintaa edelleen merkittävästi rajoitettu. Kustannustuen jatkolla ja erityisesti tukikaton nostamisella luodaan edellytykset myös näiden rajoitusten kompensointiin. Sosiaali- ja terveysvaliokunta on mietinnössään (StVM 9/2021 vp – HE 32/2021) todennut sulkemista lievempien rajoitusten osalta, että tartuntatautilain rajoitukset merkitsevät toteutuessaan sitä, että tietynlainen ravintolatoiminnan harjoittaminen ei enää ole käytännössä mahdollista. Myös tällöin kyseisten ravitsemisliikkeiden taloudellisten menetysten tulee oikeuttaa kohtuulliseen kompensaatioon. Valiokunta painotti, että valtioneuvoston tulee sulkua koskevan kompensaatiomallin lisäksi arvioida tarvetta laajemmalle ravitsemisliikkeitä koskevalle korvausmallille, jossa huomioidaan nyt ehdotettujen tiukempien rajoitusten merkitys ravitsemisliikkeiden tosiasiallisten toimintamahdollisuuksien näkökulmasta. Näiden liiketoimintaa rajoittavien määräysten vaikutus kompensoidaan sulkemiskorvauksen lisäksi kustannustuella ja kattamattomien kiinteiden kustannusten tuella, jossa korvausmaksimi on nostettu 10 miljoonaan euroon.

Perustuslakivaliokunta on aiemman ravitsemisliikkeiden väliaikaisen sulkemisen osalta todennut (PeVL 7/2020vp), että sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta merkitystä on myös sillä, millaisia mahdollisuuksia elinkeinonharjoittajalla on sopeuttaa toimintaansa lainsäädännön muutoksin. Valiokunta piti, ottaen huomioon sääntelyn poikkeuksellisen huomattavat vaikutukset ja vaikutusten äkillisyys, välttämättömänä, että lailla säädetään sekä kiellon aiheuttamien menetysten kohtuullisesta kompensoimisesta, että vaikutuksia lieventävistä järjestelyistä elinkeinonharjoittajille. ”

7.6.2021

Tapahtumateollisuus pitää kohtuuttomana ja täysin kestämättömänä tilannetta, jossa valtionhallinto asettaa toimialoja näin selkeästi eriarvoiseen asemaan ja yksittäisen toimialan sekä sen kohtaamat menetykset täysin huomiotta. Saman lain käytöstä on aiheutunut eri toimialoille menetyksiä, jotka tulee myös korvata samoin perustein. Toimialojen ja elinkeinonharjoittajien asettaminen eriarvoiseen asemaan on perustuslain vastaista, syrjivää kohtelua.

Tapahtumateollisuus edellyttää, että tapahtumateollisuuden toimiala saatetaan 5 c § pykälässä määritellyn sulkemiskorvauksen piiriin ja että 5 d § pykälän mukainen korotettu tukikatto on mahdollinen myös tapahtumatakuussa ja koskee myös tapahtumateollisuuden toimialan yrityksiä.

5 d § Kattamattomien kiinteiden kustannusten tuki

Kannatamme kustannustukeen esityksessä uutena lisättyä 5 d § pykälää. Vaikka tapahtumateollisuus pitkälti muodostuukin pienten suomalaisten yritysten verkostosta, on toimialalla myös suuria yrityksiä. Näiden osalta kustannustuen 1,8 miljoonan euron tukikatto jo on täynnä tai täyttymässä. Kattamattomien kiinteiden kustannusten tuki on siis tapahtumateollisuudenkin toimialan näkökulmasta tärkeä ja tarpeellinen.

Säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan seuraavaa: *Kattamattomien kiinteiden kustannusten tuki ehdotetaan täydennettäväksi kustannustukilakiin erityisesti suurten ja keskisuurten yritysten osalta, tukimuodon salliessa yritysten kokoluokan paremmin huomioivan, korkeamman korvauskaton. Näiden yritysten laajemman toiminnan vuoksi aiemmat tukikatot ovat jo saattaneet täyttyä, vaikka tarvetta sulkemista lievempien rajoitusten aiheuttamien tappioiden kattamiselle edelleen on. Muuten tuki noudattaa aiemman kustannustuen periaatteita.*

Tapahtumateollisuus ry kysyy, kuinka 5 d § pykälän mukainen kattamattomien kiinteiden kustannusten tuki ja tapahtumatakuu toimivat keskenään?

Tapahtumatakuu on voimassa 1.6. - 7.12.2021 ja siinä tukikatto on 1,8 miljoonaa euroa. Kustakkustuki nelosen osana tuleva 5 d § pykälä keskittyy aikaan 1.3. - 31.5.2021. Onko siis niin, että tapahtumateollisuuden toimialan keskisuuri tai suuri yritys voi saada 5 d § pykälän mukaista kattamattomien kiinteiden kustannusten tukea 10 miljoonan euron tukikatolla keväältä 2021, mutta Tapahtumatakuuta mahdollisessa peruuntumistilanteessa vain 1,8 miljoonan euron tukikattoon asti?

Tapahtumateollisuus kiittää työ- ja elinkeinoministeriötä tähän saakka tehdystä työstä yritysten kustannustuen kehittämiseksi sekä Valtiokonttoria tukihakemusten käsittelyyn liittyvästä työstä, neuvonnasta ja asiakaspalvelusta.

TAPAHTUMATEOLLISUUS ry.

7.6.2021

Kun suuri osa yhteiskuntaa ja toimialoja on selvinnyt käynnissä olevasta koronakriisistä vähäisemmin vaurioin ja päässyt jo aloittamaan elpymisen, toivomme tuki-instrumenttien kehittämisen keskittyvän koronasta pitkäkestoisimmin kärsivien toimialojen tarpeiden ja toimintalogiikkojen huomiointiin.

Tapahtumateollisuus ry *on tapahtumaelinkeinon valtakunnallinen keskusjärjestö. Tapahtumateollisuus edustaa ammattimaisia tapahtumajärjestäjiä, tapahtumapaikkoja, tapahtumatekniikan ja -rakenteiden palveluita, tapahtumien lipunmyynti-, esiintyjä-, turvallisuus- ja cateringpalveluita, tapahtumamyyjiä sekä muita tapahtumille suunnattuja palveluja, suunnittelua ja konsultointia.*

www.tapahtumateollisuus.fi

Lisätietoja:

Kati Kuusisto p. 044 338 0005 / kati.kuusisto@tapahtumateollisuus.fi
Johtaja, hallinto ja edunvalvonta,
Tapahtumateollisuus ry